Lietas Nr. A420355714
Lietas arhīva Nr. A42-00830-15/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 16.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Softikom" pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/,
atbildētāja Latvijas Republikas pusē ieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajiem pārstāvjiem Jūlijai Grigorjevai un Andrejam Liepiņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Softikom" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 25.jūlija lēmumu Nr.22.7/L-18586 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk –VID) Nodokļu kontroles pārvalde, veicot pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Softikom" pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) auditu par 2012.gada jūniju - 2013.gada jūliju un uzņēmuma ienākuma nodokļa (turpmāk – UIN) auditu par 2012.gadu ar 2014.gada 14.februāra sākotnējo lēmumu Nr.23.24/L-114 pieteicējai papildus aprēķināja PVN 123489,6 *euro*, soda naudu 37046,87 *euro* un nokavējuma naudu 16452,7 *euro*, samazināja no budžeta atmaksājamo PVN par 46445,53 *euro* un saistībā ar to aprēķināja soda naudu 13933,65 *euro*, samazināja uz nākamajiem taksācijas periodiem pārnesamos iepriekšējā gada zaudējumus par 147994 *euro* (104011 latiem). Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septīto daļu soda nauda nomaksai budžetā noteikta 50% apmērā no aprēķinātās – PVN soda nauda 25490,31 *euro*.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja VID ģenerāldirektorei, kura ar 2014.gada 25.jūlija lēmumu Nr.22.7/L-18586 (turpmāk – Lēmums) nolēma sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt.

Pieteikumā norādīts, ka VID nepamatoti nav atzinis pieteicējas un sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts" darījumus, kā arī pieteicēja nav atbildīga par minēto uzņēmumu iespējami prettiesisko rīcību. VID vērtējis un Lēmumu pamatojis ar vienpusīgu, nepilnīgu informāciju. Proti, VID ņēmis vērā pieteicējas sadarbības partneru deklarētos, nevis faktiskos resursus, savukārt pieteicēja nevar ietekmēt to vai sadarbības partneri deklarē visu informāciju VID, legāli nodarbina savus darbiniekus, neiegādās ārpakalpojumus. Par pakalpojumu piegādi pieteicēja vienojās tieši ar SIA „Vaga 2000", SIA „Server" un SIA "JC Projekts", pieteicējai nebija pamata apšaubīt, ka šie uzņēmumi veiks pasūtīto pakalpojumu piegādi. Turklāt pieteicējas sadarbības partneri ir snieguši VID informāciju par pakalpojumu piegādei izmantotajiem ārpakalpojumiem, materiāli tehnisko un darbaspēka nodrošinājumu. Pieteicēja nepiekrīt VID apgalvojumam, ka pieteicēja varējusi pakalpojumus izpildīt pati, un nav bijuši nepieciešami ārpakalpojumi. Pieteicēja tika veikusi visas darbības, lai netiktu iesaistīta krāpnieciskā shēmā, proti, pārbaudīja darījumu partnerus komercreģistrā, VID reģistrā, kā arī pārstāvju pārstāvības tiesības, līdz ar to nav atbildīga par darījumu partneru iespējami nelikumīgajām darbībām. Savukārt VID nav veicis vispusīgu un pilnīgu pārbaudi, lai pilnīgi un vispusīgi pārliecinātos par saņemtajiem pakalpojumiem un to piegādes kārtību, līdz ar to nekorekti Lēmumā secina, ka pieteicēja varēja to veikt saviem spēkiem un norāda par iespējamo darījumu ķēdi.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 17.septembrī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā VID pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotā pārstāve pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.
Tiesas sēdē VID pilnvarotie pārstāvji pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā minētajiem argumentiem.

[5] Tiesas sēdē tika nopratināti piecinieki /pers. F/ un /pers. G/.

Liecinieks /pers. F/ liecināja, ka ir SIA „Server" un SIA „Vaga 2000" bijušais valdes loceklis. Liecinieks apstiprināja, ka darījumi ar SIA "Softikom" ir bijuši, taču nekādus dokumentus par to nav saglabājis. Darījumus slēdza pats liecinieks, grāmatvedību veda paziņa. Liecinieks uz lielāko daļu jautājumiem atbildēja, ka neko neatceras, jo darījumi notikuši sen, kā arī paskaidroja, ka pēc pārciestā insulta parādījušās problēmas ar atmiņu. Liecinieka uzņēmumos nebija pastāvīgu darbinieku, līdz ar to darbaspēks tika piesaistīts ar sludinājumu vai paziņu palīdzību. Neatceras, vai slēdza darba līgumus ar darbiniekiem. Liecinieks apstiprina, ka bijis VID sniegt paskaidrojumus.

Liecinieks/pers. G/ liecināja, ka bija SIA "JC Projekts" valdes loceklis un vienīgais darbinieks kopš 2004.gada decembra. Ar pieteicēju sadarbību sācis 2012.gada beigās vai 2013.gada sākumā saistībā ar sistēmas administrēšanas un testēšanas pakalpojumu sniegšanu. Darbus veica pats vai arī nodeva citam uzņēmumam ar saviem priekšlikumiem. Tika slēgti rakstveida līgumi gan ar SIA "Softikom", gan ar pastāvīgo apakšuzņēmēju OU "Lovas Trading". Nevar konkrēti atbildēt, vai OU "Lovas Trading" pārstāvis /pers. J/ pats veica uzdotos darbus, vai arī nodeva tos tālāk. Liecinieks paskaidroja, ka par pieteicējas uzdotajiem darbiem, ko pildīja OU "Lovas Trading", /pers. J/ sazinājās tikai ar liecinieka uzņēmumu - SIA "JC Projekts".

Sadarbība ar /pers. J/ turpinājās līdz 2013.gada beigām.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku tiesa sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas materiāliem, lietā esošajiem pierādījumiem un liecinieku liecībām, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7] VID ir apšaubījis pieteicējas darījumu ar SIA "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts" faktisko esību, secinot, ka darījumi faktiski nav notikuši, kā rezultātā ierobežoja pieteicējas tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumus par šiem darījumiem 119 431,09 lati (169 935,13 euro) apmērā, attiecīgi koriģējot pieteicējas PVN deklarācijas, kā arī par apstrīdētā darījuma ar SIA "Vaga 2000" vērtību – 165 355,04 lati – samazināja pieteicējas 2012.gada peļņas un zaudējumu aprēķinā uzrādītās izmaksas, attiecīgi palielinot pieteicējas apliekamo ienākumu un koriģējot pieteicējas 2012.gada UIN deklarāciju.

Savukārt pieteicēja apstrīd Lēmumā izdarītos secinājumus, jo uzskata, ka VID ir ignorējis gan lietas faktiskos apstākļus, gan tā rīcībā esošos pierādījumus, tāpat arī tiesisko regulējumu un pastāvošo judikatūru un, vadoties no sev zināmiem un saprotamiem apsvērumiem, prettiesiski noteicis papildus maksājumus budžetā.

Tādējādi, lietā ir strīds par to, vai VID pamatoti ir apšaubījis pieteicējas darījumu ar SIA "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts" faktisko esību, proti, strīds ir par to, vai VID pamatoti pieņēmis Lēmumu.

[8] Priekšnodoklis saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1. panta 9. punkta „a" apakšpunktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013. gada 1. janvārim) ir pievienotās vērtības nodokļa summa, kas norādīta apliekamajai personai izrakstītajā pievienotās vērtības nodokļa rēķinā par iegādātajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem tās saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10. panta pirmās daļas 1. punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013. gada 1. janvārim) noteic, ka tikai Valsts ieņēmumu dienestā reģistrētai apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Ar 2013.gada 1.janvāri spēkā stājās Pievienotās vērtības nodokļa likums, kura 92.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, ja preces iegādātas un pakalpojumi saņemti ar nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai vai tādu citās valstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē, priekšnodoklis ir: no citiem reģistrētiem nodokļa maksātājiem saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem.

Administratīvo tiesu judikatūrā konsekventi atzīts, ka atbilstoši norādītajai tiesību normai priekšnodokli var atskaitīt tikai par faktiski notikušiem darījumiem (sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2013.gada 10.maija sprieduma lietā SKA-2/2013 7.punktu). Tātad, lai atzītu nodokļu maksātāja atskaitīšanas tiesības, primāri nepieciešams konstatēt darījuma faktisko esību.

Vienlaikus, pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru (sk. 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben ar tajā sniegtajām atsaucēm uz iepriekšējiem Tiesas nolēmumiem, kā arī 2013.gada 31.janvāra spriedumu lietā Nr.C-643/11 un 2013.gada 18.marta rīkojumu lietā C-563/11), atzīts, lai nodokļu maksātājam liegtu tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumu no budžetā maksājamās nodokļa summas, nav pietiekami konstatēt tikai darījumu faktisko neesību starp nodokļu maksātāju un tā sadarbības partneriem. Ir nepieciešams konstatēt arī to, ka nodokļu maksātājs zināja vai viņam vajadzēja zināt, ka viņš ir iesaistīts ļaunprātīgos vai pat krāpnieciskos darījumos ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā. Nodokļa maksātājs, kurš zināja vai kuram bija jāzina, ka, slēdzot darījumu, tas piedalās ar krāpšanos ar pievienotās vērtības nodokli saistītā darbībā, ir krāpšanās dalībnieks, turklāt neatkarīgi no tā, vai viņš gūst labumu vai nē. Šādos gadījumos atskaitīšanas tiesību izmantošana ir atsakāma (sk. Eiropas Savienības Tiesas 2006.gada 6.jūlija sprieduma apvienotajās lietās Nr.C-439/04 un Nr.C-440/04 Axel Kittel 59.punktu).

Pamatojoties uz minētajām atziņām, arī Augstākā tiesa vairākos nolēmumos norādījusi, ka iestāde nevar liegt atskaitīt priekšnodokli, aprobežojoties vienīgi ar darījuma neesības konstatējumu. Ja iestāde konstatē, ka darījums faktiski nav noticis, tai ir jāpierāda, ka nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka minētais darījums ir iesaistīts krāpšanā pievienotās vērtības nodokļa jomā (sk. Augstākās tiesas 2013.gada 10.maija sprieduma lietā Nr.SKA-2/2013 10.punktu). Turklāt, attīstot tiesu praksi priekšnodokļa atskaitīšanas lietās, Augstākā tiesa atzinusi, ka priekšnodokļa tiesības ir liedzamas, ja ir konstatējams viens no šādiem apstākļiem: 1) darījums faktiski nemaz nav noticis (preces reāli nav piegādātas vispār, noformēti ir tikai dokumenti); 2) pieteicēja pati iesaistījusies darījumā ar fiktīvo uzņēmumu, līdz ar to nodokļu sistēmas ļaunprātīgā izmantošanā; 3) pieteicēja ir bijusi informēta, ka tiek iesaistīta darījumā ar fiktīvo uzņēmumu (sk. Augstākās tiesas 2013.gada 10.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-12/2013 12.punktu).

Ņemot vērā iepriekš norādīto, kā arī ievērojot, ka VID liedzis pieteicējai veikt priekšnodokļa atskaitījumus, tiesa turpmāk pārbaudīs, vai pieteicējas darījumos ar SIA "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts" ir konstatējams kāds no minētajiem nosacījumiem.

[9] Pārbaudot pieteicējas darījumu ar SIA "Vaga 2000" faktisko esību, tiesa konstatē, ka saskaņā ar noformētajiem līgumiem SIA "Vaga 2000" apņemas veikt programmēšanas darbus, sniegt konsultācijas un tehnisko atbalstu e-Veselības portāla integrācijas nodrošināšanai, veikt pasūtītāja izstrādāto sistēmu testēšanu, maksājumu karšu apstrādes moduļa projektēšanu un programmatūras izstrādi, piesaistīt darbu veikšanai cilvēkresursus, kas ir izpildītāja darbinieki, veikt neatliekamās medicīniskās palīdzības dispečerizācijas risinājuma sistēmas atbilstības testēšanas darbus, informācijas sistēmas komponenšu izstrādi *Microsoft.net* vidē.

Tāpat līgumos ir noteikts, ka nolīgto pakalpojumu veikšanai SIA "Vaga 2000" jāizmanto vienīgi atbilstošas kvalifikācijas darbaspēks, kvalitatīvas iekārtas un aprīkojums (piemēram, 2012.gada 1.oktobra līguma 12/03-03/10 3.5.punkts (lietas 2.sējuma 114.-117.lapa), 2012.gada 5.oktobra līguma Nr.12/03-03/12-1 2.1.1.punkts, (lietas 2.sējuma 129.-131.lapa), 2012.gada 28.novembra līguma Nr.12/03-03/11-1 2.1.punkts (lietas 2.sējuma 142.-145.lapa)).

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka rodas šaubas par to, ka darījumi faktiski notika, jo SIA „Vaga 2000" vienīgais darba ņēmējs ir amatpersona.

Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka uzņēmuma deklarētais uzņēmējdarbības veids (personiskās drošības darbība) nav saistīts ar IT pakalpojumu sniegšanu un programmēšanas darbiem, uzņēmumam nav reģistrētas struktūrvienības saimnieciskās darbības veikšanai, bet juridiskajā adresē tā nav sasniedzama (nesaņem sūtīto korespondenci), uzņēmumā 2012.gada oktobrī - 2013.gada maijā bija deklarēts tikai 1 darba ņēmējs ar nostrādāto laiku līdz 59 stundām mēnesī, SIA „Vaga 2000" 2012.gada bilancē nav uzrādīti pamatlīdzekļi vai citas materiālās vērtības, proti, uzņēmuma rīcībā nav konstatējami materiālie resursi, tas nav iesniedzis 2013.gada pārskatu, tādējādi netieši apliecinot saimnieciskās darbības neveikšanu šajā taksācijas periodā.

No lietas materiāliem izriet, ka atbilstoši līgumos, vienošanās pie līgumiem un pieņemšanas-nodošanas aktos norādītajam SIA "Vaga 2000" darbu veikšanai izmantoja savus darba spēka resursus, kuru kopējais nostrādātais darba laiks 2012.gadā ir 13 553 stundas, 2013.gadā - 3116 stundas (lietas

2.sējuma 1.-235.lapa). Turklāt saskaņā ar 2012.gada 3.septembra līgumu Nr. 12/03-03/9 (lietas 2.sējuma 108.-111.lapa), 3.oktobra līgumu Nr.12/03-03/10-1 (lietas 2.sējuma 122.-126.lapa) un attiecīgajiem pieņemšanas-nodošanas aktiem SIA "Vaga 2000" nodeva pieteicējai septiņus SIA "Vaga 2000" darba ņēmējus, tos nepersonificējot, bet norādot tikai profesijas nosaukumu: programmētāji, testētājs, sistēmanalītiķis, projektu vadītājs.

Savukārt VID konstatējis, ka SIA "Vaga 2000" 2012.gada oktobrī, novembrī, decembrī vienīgajai darba ņēmējai /pers. M/ deklarētas no 0 līdz 42 nostrādātas stundas mēnesī (lietas 2.sējuma 252.-254.lapa), 2013.gada janvārī - maijā vienīgajam darba ņēmējam /pers. F/ deklarētas no 15 līdz 59 nostrādātas stundas mēnesī (lietas 2.sējuma 255.-258.lapa).

Savā 2014.gada 20.janvārī sniegtajā paskaidrojumā VID (lietas 4.sējuma 64.-66.lapa ar tulkojumu lietas 4.sējuma 86.-90.lapa) /pers. F/ norādīja, ka SIA "Vaga 2000" darbības veids bija apsardzes un starpniecības pakalpojumu sniegšana, uzņēmuma darbība sākās tikai 2012.gada beigās, taču IT pakalpojumos SIA "Vaga 2000" uzņēmās tikai starpnieka-organizatora pienākumus, bet tos faktiski sniedza OU „Lovas Trading", kuru atrada caur kādu paziņu. Visus dokumentus (līgumus, darbu pieņemšanas- nodošanas aktus, rēķinus) noformēja darījumu partneri, jo /pers. F/ nav pietiekamas latviešu valodas zināšanas, /pers. F/ noformēja tikai dokumentus ar Krievijā reģistrēto uzņēmumu „IT Serviss" (/pers. F/ nav norādījis šī uzņēmuma identifikācijas datus), kura arī attālināti veica programmēšanas darbus uz iznomātas datortehnikas (no paskaidrojuma nav saprotams - pakalpojumus sniedza Igaunijas vai Krievijas uzņēmums).

No lietas materiāliem izriet, ka SIA „Vaga 2000" 2013.gada 28.decembrī veikta tematiskā pārbaude (akts Nr.23.3.1/533 (lietas 2.sējuma 259.-276.lapa). Saistībā ar tematiskajā pārbaudē konstatēto /pers. F/ 2014.gada 24.janvārī sniedza paskaidrojumu (lietas 4.sējuma 67.-69.lapa ar tulkojumu lietas 4.sējuma 91.-92.lapa), ka uzņēmums nodarbojās ar starpniecības pakalpojumiem. Ar OU "Lovas Trading" /pers. F/ iepazīstināja kāds paziņa. Tā ir Igaunijas daudznozaru firma, kas meklēja pasūtījumus Latvijā. Sākotnēji no OU "Lovas Trading" tika ņemta datortehnika, kas tika uzstādīta telpās /adrese/, kur attālināti strādāja firma "IT Serviss", kas ar šo tehniku izstrādāja dažādas programmas pieteicējai. Vēlāk firma "IT Serviss" sāka strādāt uz pieteicējas datoriem un viņiem tos vairs nevajadzēja nomāt. Tālāk /pers. F/ strādāja tikai kā saņemšanas – nodošanas starpnieks, aktus viņi saskaņoja paši. Datortehnikas nomas laikā /pers. F/ pienākumos ietilpa tehnikas nevainojamas darbības un pastāvīga interneta pieslēguma nodrošināšana. Tam tika piesaistīti divi nodrošinātāji.

Tiesas sēdē sniegtajās liecībās /pers. F/ liecināja, ka ir SIA „Server" un SIA „Vaga 2000" bijušais valdes loceklis. Liecinieks apstiprināja, ka darījumi ar SIA "Softikom" ir bijuši, taču nekādus dokumentus par to nav saglabājis. Darījumus slēdza pats liecinieks, grāmatvedību veda paziņa. Liecinieks uz lielāko daļu jautājumiem atbildēja, ka neko neatceras, jo darījumi notikuši sen, kā arī paskaidroja, ka pēc pārciestā insulta parādījušās problēmas ar atmiņu. Liecinieka uzņēmumos nebija pastāvīgu darbinieku, līdz ar to darbaspēks tika piesaistīts ar sludinājumu vai paziņu palīdzību. Neatceras, vai slēdza darba līgumus ar darbiniekiem.

Izvērtējot līgumos norādītos nosacījumus kopsakarā ar pārējiem lietas materiāliem un /pers. F/ sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa secina, ka SIA "Vaga 2000" rīcībā nav konstatējami materiālie un darbaspēka resursi, kas ir nepieciešami līgumos norādīto uzdevumu izpildei.

Tiesa piekrīt VID secinājumam, ka /pers. F/ vispārīgie paskaidrojumi par SIA "Vaga 2000" darījumiem ar pieteicēju nesniedz priekšstatu par noformēto darījumu faktisko norisi un apstākļiem, kā arī neapliecina pakalpojumu faktisko sniegšanu. Turklāt /pers. F/ norāde, ka pakalpojumu faktiskais izpildītais ir Krievijas uzņēmums "IT Serviss", neatbilst lietas apstākļiem, jo VID iesniegtajās PVN deklarācijās par 2012.gada oktobri - 2013.gada maiju SIA "Vaga 2000" nav deklarējusi darījumus ar Krievijas uzņēmumu. Tādējādi tiesa /pers. F/ sniegtos paskaidrojumus vērtē kritiski.

Arī pieteicējas amatpersonas paskaidrojumi par darījumu ar SIA "Vaga 2000" noslēgšanas un norises apstākļiem ir vispārīgi un nekonkrēti.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējas iesniegtie dokumenti paskaidro tikai deklarēto darījumu ar SIA "Vaga 2000" formālo pusi, bet nepierāda to faktisko esamību Tādējādi tiesa atzīst, ka pieteicējas darījumi ar SIA "Vaga 2000" faktiski nav notikuši.

[10] Pārbaudot pieteicējas darījumu ar SIA "Server" faktisko esību, tiesa konstatē, ka saskaņā ar noformētajiem līgumiem (lietas 3.sējuma 1.-99.lapa) daudznozaru komercfirma SIA "Server" apņēmās veikt portāla programmatūras izstrādi, sistēmas "*Sugar CRM*" konfigurēšanu un lokalizēšanu, programmēšanas, sistēmanalīzes, testēšanas un citus ar programmizstrādi saistītos pakalpojumus IP Telefonijas sistēmu sarunu uzskaites moduļu izstrādei, piesaistīt darbu veikšanai cilvēkresursus - speciālistus, kas ir izpildītāja darbinieki, operatīvās atbalsta sistēmas vajadzībām veikt *Web interfeisa* izstrādi.

Izvērtējot par minētajiem darījumiem noformētajos darījumu dokumentos norādīto pakalpojumu raksturu, tiesa secina, ka to realizācijai bija nepieciešami būtiski resursi – kvalificēti informatīvo tehnoloģiju speciālisti, darba telpas, tehnika. Turklāt līgumos ir noteikts, ka nolīgto pakalpojumu veikšanai daudznozaru komercfirmai SIA "Server" jāizmanto tikai atbilstošas kvalifikācijas darbaspēks, kvalitatīvas iekārtas un aprīkojums (2012.gada 3.septembra līguma 12/03-03/8-3 3.1.1.punkts (lietas 3.sējuma 53.lapa), 2012.gada 5.oktobra līguma Nr.12/03-03/12-2 2.1.1.punkts (lietas 3.sējuma 25.lapa), 2012.gada 10.decembra līguma Nr.12/03-03/13 2.3.punkts (lietas 3.sējuma 1.lapa.), 2012.gada 27.septembra līguma Nr.12/03-03/12 2.3.punkts (lietas 3.sējuma 81.lapa)).

No lietas materiāliem izriet, ka SIA "Server" šādu resursu nav, proti, uzņēmuma deklarētais uzņēmējdarbības veids (vispārēja ēku tīrīšana un drošības sistēmu pakalpojumi) nav saistīts ar IT pakalpojumiem, uzņēmumam kā struktūrvienība saimnieciskās darbības veikšanai reģistrētas sporta zāles /adrese/, un /adrese/ (no 2005.gada 30.jūnija līdz 2013.gada 5.augustam), kur uzņēmums nav sasniedzams un saimniecisko darbību neveic (minētais konstatēts 2013.gada 11.jūlija apsekošanā, akts Nr.23.3.2/212 un 2013.gada 11.jūlija apsekošanā, akts Nr.23.3.3/211) (lietas 4.sējuma 13.lapa un 121.lapa), juridiskajā adresē /adrese A/, uzņēmums arī neatrodas un saimniecisko darbību neveic (minētais konstatēts 2013.gada 11.jūlija apsekošanā, akts Nr.23.3.2/214) (lietas 4.sējuma 14.lapa), turklāt 2013.gada janvārī uzņēmumam darba ņēmēji nav deklarēti, bet februārī - decembrī kā darba ņēmējs deklarēta tikai amatpersona, kas neliecina par uzņēmuma reālu komercdarbības veikšanu.

Atbilstoši līgumiem SIA "Server" darbu veikšanai jāizmanto savi darba spēka resursi. Piemēram, saskaņā ar 2012.gada 5.novembra līgumu Nr.12/03-03/11 un pasūtījumu Nr.1, 2012.gada 28.decembra darbu nodošanas-pieņemšanas aktu un 2013.gada 4.janvāra faktūrrēķinu Nr.1/13 (lietas 3.sējuma 94.-99.lapa) pakalpojuma izpildei SIA "Server" laika periodā no 2012.gada 5.novembra līdz 28.decembrim lietderīgi patērējusi darba laiku 542 cilvēkstundu apjomā un 50 089,14 latu vērtībā, tostarp 352 stundas ir augstākās kvalifikācijas speciālistu darbs un 190 stundas - pamata kvalifikācijas speciālistu darbs.

Savukārt atbilstoši VID iesniegtajiem darba devēja ziņojumiem 2012.gada novembrī un decembrī uzņēmumam nav bijuši darba ņēmēji.

Saskaņā ar 2012.gada 1.decembra līgumu Nr.12/03-03/11-1 un attiecīgajiem pieņemšanas-nodošanas aktiem SIA "Server" nodeva pieteicējai savu darbinieku, to nepersonificējot, bet norādot tikai profesijas nosaukumu – sistēmanalītiķis (lietas 3.sējuma 16.-22.lapa). Taču uzņēmumam 2013.gada janvārī darba ņēmēji nav deklarēti, savukārt februārī un martā kā darba ņēmējs deklarēta tikai amatpersona /pers. F/ ar nepilnu darba laiku attiecīgi 15 un 59 stundas, ar algu 18,05 lati un 70,98 lati mēnesī (lietas 4.sējuma 102.-103.lapa).

No lietas materiāliem izriet, ka SIA „Server" 2013.gada 25.jūlijā veikta tematiskā pārbaude (akts Nr.23.3.3/282 (lietas 4.sējuma 15.-33.lapa), kurā konstatēts, ka uzņēmums nodarbojas ar starpniecības pakalpojumu sniegšanu, no pārbaudei uzrādītajiem dokumentiem (rēķini, līgumi, pieņemšanas-nodošanas akti) nevar gūt skaidru priekšstatu par darījumu būtību, konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei, uzņēmuma grāmatvedībā sniegtā informācija nav ticama, darījumus nav iespējams identificēt. Pārbaudē uzņēmums uzrādīja dokumentus, atbilstoši kuriem tā no Igaunijas uzņēmuma OU „Lovas Trading" iepirka pakalpojumus (*WEB* interneta izstrāde, portāla programmatūras izstrāde, programmēšanas

pakalpojumi) un uzreiz pārdeva tos tālāk pieteicējai.

Saistībā ar tematiskajā pārbaudē konstatēto /pers. F/ 2013.gada 25.jūlijā sniedza paskaidrojumu VID (lietas 4.sējuma 57.-63.lapa ar tulkojumu lietas 4.sējuma 79.-85.lapa), ka pēc izglītības ir celtnieks, SIA "Server" dibināja pats personīgi, arī kontus bankā atvēra pats, nevienu citu personu nav pilnvarojis rīkoties savā vārdā. /pers. F/ norāda, ka 2012.-2013.gadā uzņēmums nodarbojās ar starpniecības pakalpojumu sniegšanu, taču uzņēmums faktiski jau nedarbojas vairākus gadus. Uzņēmumā strādā viens, citu darbinieku nav. Pats izpilda visus darbus, saņem minimālo algu. Darījumu partnerus atrod caur paziņām, kā pakalpojumu sniedzējus citastarpā norāda darījumu partnerus OU "Lovas Trading" un SIA "Power". Kā pakalpojumu saņēmējus citastarpā norāda pieteicēju un SIA "Pro Tehnoloģija". Darījumu partnerus nepārbaudīja, paļāvās uz viņu teikto. Atzīst darījumu veikšanu citastarpā ar pieteicēju, OU "Lovas Trading" un "Power". Taču detalizētu informāciju par pēdējo darījumu sniegt nevar. Sniedzot IT pakalpojumus, veica tikai organizatoriskus pienākumus, jo tehnisko darba daļu (IT programmēšana un citi pakalpojumi) faktiski veica Krievijas uzņēmums "IT Serviss" Informācijas apliecināšanai /pers. F/ tematiskajai pārbaudei iesniedza 2012.gada 4.janvāra sadarbības līgumu ar Krievijas uzņēmumu "IT Serviss" (lietas 3.sējuma 112.-121.lapa) un deviņus 2012.gada oktobra - 2013.gada aprīļa darbu nodošanas-pieņemšanu aktus (lietas 4.sējuma 70.-78.lapa ar tulkojumu lietas 4.sējuma 93.-101.lapa), atbilstoši kuriem SIA "Server" no Krievijas uzņēmuma "IT Serviss" pieņēma IT pakalpojumus.

Pārbaudot iesniegtos dokumentus, VID konstatēja, ka līguma krievu valodas tekstā Krievijas uznēmuma "IT Serviss" adrese ir Sanktpēterburga, savukārt latviešu valodas tekstā - Jekaterinburga, kas liedz identificēt pakalpojumu sniedzēju; aktos norādīto pakalpojumu kopējā summa ir krietni mazāka par pakalpojumu summu, kas norādīta SIA "Server" vārdā šajā periodā noformētajos dokumentos pieteicējai, turklāt pakalpojumu definēšana aktos ir ļoti vispārīga. Tādējādi nav konstatējama saikne starp Krievijas uzņēmuma "IT Serviss" vārdā noformētajos dokumentos minētajiem pakalpojumiem un pakalpojumiem, kuri norādīti SIA "Server" vārdā noformētajos dokumentos, kā sniegti pieteicējai.

Savukārt savā 2014.gada 20.janvārī sniegtajā paskaidrojumā VID (lietas 4.sējuma 64.-66.lapa ar tulkojumu lietas 4.sējuma 86.-90.lapa) /pers. F/ norādīja, ka SIA „Server" darbības veids ir telpu tīrīšana un citi darbi, 2012.gadā saimnieciskā darbība netika veikta, bet tikai gada beigās parādījās darbs. Kādus pakalpojumus saņēma no OU "Lovas Trading" nevar atcerēties. /pers. F/ pārsvarā nodarbojās ar organizatoriskiem darbiem. Sniedzot IT pakalpojumus, kuros pats neorientējas, tika nomāta datortehnika no OU "Lovas Trading", datortehnika tika konfigurēta un darbi tika veikti attālināti. Kas piegādāja datortehniku, /pers. F/ nav zināms. Tika pieaicināts speciālists, kurš kontrolēja tehnikas komplektēšanu un konfigurēšanu. Darbu tehnisko daļu nodrošināja SIA "IT Serviss", SIA "Power ON" un pieteicējas speciālisti, kā arī pieaicinātie speciālisti.

Tiesas sēdē sniegtajās liecībās /pers. F/ liecināja, ka ir SIA „Server" un SIA „Vaga 2000" bijušais valdes loceklis. Liecinieks apstiprināja, ka darījumi ar SIA "Softikom" ir bijuši, taču nekādus dokumentus par to nav saglabājis. Darījumus slēdza pats liecinieks, grāmatvedību veda paziņa. Liecinieks uz lielāko daļu jautājumiem atbildēja, ka neko neatceras, jo darījumi notikuši sen, kā arī paskaidroja, ka pēc pārciestā insulta parādījušās problēmas ar atmiņu. Liecinieka uzņēmumos nebija pastāvīgu darbinieku, līdz ar to darbaspēks tika piesaistīts ar sludinājumu vai paziņu palīdzību. Neatceras, vai slēdza darba līgumus ar darbiniekiem. Liecinieks apstiprina, ka bijis VID sniegt paskaidrojumus.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka neesot rēķiniem par pakalpojumiem, neveicot samaksu par pakalpojumu saņemšanu un nedeklarējot šos darījumus, nav pamata atzīt, ka SIA "Server" strīdus pakalpojumus būtu saņēmusi no Krievijas uzņēmuma "IT Serviss", lai tos tālāk realizētu pieteicējai. Turklāt /pers. F/ sniegtie paskaidrojumi ir ļoti vispārīgi un nekonkrēti, tādēļ tiesa tos vērtē kritiski.

Vienlaikus tiesas ieskatā vērā ņemams arī fakts, ka SIA "Server" 2013.gadā veiktajā PVN auditā par laika periodu no 2013.gada 1.februāra līdz 2013.gada 28.februārim ir apstrīdēta SIA "Server" darījumu ar OU "Lovas Trading", pieteicēju un SIA "Pro Technologies" (lietas 4.sējuma 122.-143.lapa)

Arī pieteicējas amatpersonas paskaidrojumi par darījumu ar SIA "Server" noslēgšanas un norises apstākļiem ir vispārīgi un nekonkrēti.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējas iesniegtie dokumenti paskaidro tikai deklarēto darījumu ar SIA "Server" formālo pusi, bet nepierāda to faktisko esamību Tādējādi tiesa atzīst, ka pieteicējas darījumi ar SIA "Server" faktiski nav notikuši.

[11] Pārbaudot pieteicējas darījumu ar SIA "JC Projekts" faktisko esību, tiesa konstatē, ka saskaņā 2013.gada 29.marta līgumu Nr.13/03-03/4 (lietas 3.sējuma 186.-189.lapa) SIA "JC Projekts" apņemas veikt pieteicējai testēšanas plānu, to apjomu, kā arī informācijas sistēmas izstrādes dokumentu kvalitātes pārbaudi un saskaņā ar 2013.gada 10.jūnija līgumu Nr.13/03-03/6 (lietas 3.sējuma 177.-181.lapa) - starptautiskās Lidostas Rīga videonovērošanas sistēmas, piekļuves kontroles sistēmas un drošības sistēmu datu pārraides tīkla darbības optimizācijas darbus.

Izvērtējot minētajos līgumos norādīto pakalpojumu raksturu, tiesa secina, ka to realizācijai nepieciešami būtiski un specifiski resursi – kvalificēti IT speciālisti, darba telpas, tehnika, turklāt, ņemot vērā objektu, izmantotajiem datiem un produktam jābūt ar augstām konfidencialitātes prasībām.

Savukārt no lietas materiāliem izriet, ka SIA "JC Projekts" šādu resursu nav, jo 2013.gada martā - jūlijā uzņēmumā deklarēti tikai divi darba ņēmēji – amatpersona /pers. G/ un /pers. S/; 2013.gada bilancē uzņēmumam ir uzrādīti pamatlīdzekļi 977 latu vērtībā (lietas 3.sējuma 203.lapa).

2012.gada 19.decembrī SIA "JC Projekts" veiktās tematiskās pārbaudes (akts Nr.23.3.1/439) gaitā uzņēmuma amatpersona /pers. G/ paskaidroja, ka SIA „JC Projekts" nodarbojas ar biroja tehnikas un skaņu iekārtu tirdzniecību, kā arī pārdod ar IT pakalpojumiem saistītas preces un pakalpojumus, nodrošinot piegādi, uzstādīšanu un apkalpošanu. Minēto darbu veikšanai uzņēmuma rīcībā ir galds, krēsls, skapji, dators, fakss, printeris un citi pamatlīdzekļi, kas atrodas SIA „JC Projekts" juridiskajā adresē. Starp pakalpojumus sniedzējiem un saņēmējiem pieteicējas nosaukums netiek norādīts.

No minētā tiesa secina, ka apstrīdēto darījumu būtība nesakrīt ar /pers. G/ paskaidrojumos norādīto uzņēmuma darbību.

VID arī konstatēja, ka atbilstoši līgumos un pieņemšanas-nodošanas aktos norādītajam SIA "JC Projekts" darbu veikšanai patērētas 286 persondienas jeb 2288 (8 x 286) darba stundas, kas izmaksā 38066,6 latus. Savukārt saskaņā ar SIA „JC Projekts" deklarētajiem datiem noformēto darījumu periodā SIA „JC Projekts" deklarētie 2 darba ņēmēji nostrādājuši kopā 402 stundas un viņiem aprēķināta alga kopsummā 694,17 lati (lietas 3.sējuma 177.-192.lapa).

Tādējādi tiesa atzīst, ka minētajos dokumentos sniegta nepatiesa, SIA "JC Projekts" resursiem un faktiskajai situācijai neatbilstoša informācija, kas neļauj identificēt darījumus un rada pamatotas šaubas par to faktisko esību. Turklāt lietā esošie dokumenti par pieteicējas darījumiem ar SIA "JC Projekts" neļauj identificēt tajos minētos pakalpojumus, kā arī konstatēt to faktisko veikšanu un saikni ar uzņēmuma saimniecisko darbību un apliekamajiem darījumiem, to pārāk plašā formulējuma dēļ.

SIA "JC Projekts" amatpersona /pers. G/ 2014.gada 22.janvāra paskaidrojumā VID (lietas 3.sējuma 196.lapa) norādīja, ka uzņēmums sniedza pieteicējai informācijas sistēmas testēšanas pakalpojumus, veica videonovērošanas sistēmas un piekļuves kontroles sistēmas un drošības sistēmas datu pārraides tīkla darbības optimizācijas darbus. Lai šos darbus veiktu kvalitatīvi, SIA "JC Projekts" noslēdza sadarbības līgumu ar Igaunijas uzņēmumu OU "Lovas Trading" par informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem. Izmantojot informāciju un zināšanas, kas tika gūtas no OU "Lovas Trading", tika nodrošināta pakalpojumu sniegšana pieteicējai.

Tiesas sēdē sniegtajās liecībās /pers. G/ liecināja, ka bija SIA "JC Projekts" valdes loceklis un vienīgais darbinieks kopš 2004.gada decembra. Ar pieteicēju sadarbību sācis 2012.gada beigās vai 2013.gada sākumā saistībā ar sistēmas administrēšanas un testēšanas pakalpojumu sniegšanu. Darbus veica pats vai arī nodeva citam uzņēmumam ar saviem priekšlikumiem. Tika slēgti rakstveida līgumi gan ar pieteicēju, gan ar pastāvīgo apakšuzņēmēju

OU "Lovas Trading". Nevar konkrēti atbildēt, vai OU "Lovas Trading" pārstāvis /pers. J/ pats veica uzdotos darbus, vai arī nodeva tos tālāk. /pers. G/ paskaidroja, ka par pieteicējas uzdotajiem darbiem, ko pildīja OU "Lovas Trading", /pers. J/ sazinājās tikai ar SIA "JC Projekts". Sadarbība ar /pers. J/ turpinājās līdz 2013.gada beigām.

Izvērtējot /pers. G/ sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka sākotnēji – 2013.gada paskaidrojumos /pers. G/ nemaz nenosauca pieteicēju kā sava uzņēmuma darījumu partneri, kā arī nenorādīja tādu darījumu būtību, kas varētu atbilst pieteicējas deklarēto darījumu ar SIA "JC Projekts" saturam. Tiesa atzīst, ka /pers. G/ paskaidrojumi nesniedz konkrētu un ticamu informāciju par strīdus darījumu faktiskajiem apstākļiem (vietām, laiku, izmantotiem resursiem, darbu norisi, uzraudzību, pieņemšanu, nodošanu u.c.), tie ir vispārīgi un nekonkrēti, tādēļ tiesa tos vērtē kritiski.

Arī pieteicējas amatpersonas paskaidrojumi par darījumu ar SIA "JC Projekts" noslēgšanas un norises apstākļiem ir vispārīgi un nekonkrēti.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējas iesniegtie dokumenti paskaidro tikai deklarēto darījumu ar SIA "JC Projekts" formālo pusi, bet nepierāda to faktisko esamību Tādējādi tiesa atzīst, ka pieteicējas darījumi ar SIA "JC Projekts" faktiski nav notikuši.

[12] Tiesa konstatē, ka pieteicējas darījumu partneri SIA "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts" kā savu apakšuzņēmēju, kas sniedzis IT pakalpojumus, ir norādījuši Igaunijas uzņēmumu OU "Lovas Trading".

No lietas materiāliem izriet, ka 2013.gada 5.augustā OU "Lovas Trading" ir veikta tematiskā pārbaude (akts Nr.23.3.3/276) (lietas 3.sējuma 122.-139.lapa), pēc kuras 2013.gada 15.augustā /pers. J/ sniedzis paskaidrojumu VID, kurā norāda, ka OU "Lovas Trading" veic darījumus arī Latvijā, kur uzņēmums ir reģistrējies kā PVN maksātājs un Latvijā veiktos darījumus deklarē VID. /pers. J/ paskaidro, ka OU "Lovas Trading" Latvijā veiktos darījumus – preču piegāde, pakalpojumu sniegšana – ir nodrošinājis ar savu un piesaistītu materiāli tehnisko un darbaspēka resursu, preces iegādājies un pakalpojumus saņēmis no sadarbības partneriem un attiecīgi piegādājis tos saviem klientiem. Lai nodrošinātu nepieciešamo preču un pakalpojumu piegādi klientiem, pārbaudes periodā OU "Lovas Trading" bija vienojies par preču un pakalpojumu iegādi no SIA "Impex Solutions". Par katru darījumu bija noslēgts atbilstošs sadarbības līgums, pakalpojumu izpilde nodota – pieņemts ar nodošanas – pieņemšanas aktu, pēc kura parakstīšanas tika saņemts piegādātāja rēķins. Visu dokumentāciju sastādīja SIA "Impex Solutions". Darījumu partneris tika pārbaudīts un nekādi riski, kas liegtu sadarboties un iegādāties preces no šī uzņēmuma, netika konstatēti. /pers. J/ atzīst, ka starp OU "Lovas Trading" klientiem bija arī SIA "Vaga 2000" un SIA "Server", kurus pārstāvēja to valdes loceklis /pers. F/. Tematiskajai pārbaudei tika iesniegti visi ar šiem uzņēmumiem veikto darījumu apliecinošie dokumenti, kā arī tie ir deklarēti VID iesniegtajās PVN deklarācijās.

Par katru darījumu tika noslēgti atbilstoši sadarbības līgumi, pakalpojumu izpilde nodota – pieņemta ar nodošanas – pieņemšanas aktu, pēc kura parakstīšanas tika izsniegts nodokļa rēķins. Visu dokumentāciju sagatavoja pats /pers. J/. Par datortehnikas nomu sīkāk /pers. J/ paskaidro, ka OU "Lovas Trading" iznomāja SIA "Vaga 2000" un SIA "Server" dažāda veida datortehniku, kas tika piemeklēta atbilstoši iesniegtajai tehnikas specifikācijai, kas bija pievienota līgumam. Tehnika tika nogādāta uz /adrese/, Rīgā, kur to savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai izmantoja SIA "Vaga 2000" un SIA "Server". Par IT pakalpojumiem sīkāk /pers. J/ paskaidro, ka IT pakalpojumi tika sniegti SIA "Vaga 2000" un SIA "JC Projekts", izmantojot attālinātās piekļuves metodes, bet gadījumos, kad bija nepieciešama klātbūtne pakalpojuma izpildē, tika piesaistīta SIA "Impex Solutions".

Savukārt, kā izriet no SIA "Impex Solutions" valdes locekļa /pers. V/ 2013.gada 14.martā sniegtā paskaidrojuma VID (lietas 3.sējuma 144.-146.lapa), tad uzņēmums šobrīd nodarbojas ar starpniecības pakalpojumu sniegšanu, jo pašam uzņēmumam nav savu ne materiāltehniskā, ne arī darbaspēka resursu, kā arī uzņēmums vēl nav atradis savu darbības jomu. /pers. V/ atzīst sadarbību ar OU "Lovas Trading", sīkāk nepaskaidrojot darījumu būtību, vien norādot, ka nav saņemti aprēķini un nav veikta samaksa. Sadarbība ar partneriem pamatā notiek elektroniskajā vide, tāpat notiek arī dokumentu aprite.

Tiesas sēdē sniegt liecības /pers. J/ neieradās.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka /pers. J/ un /pers. V/ sniegtie paskaidrojumi ir ļoti vispārīgi, nekonkrēti, nav identificēta sniegto pakalpojumu būtība, kā arī faktiskais to sniedzējs. Turklāt /pers. J/ paskaidrojumi par datortehnikas nomu un tās izmantošanu nesakrīt ar /pers. F/ sniegtajiem paskaidrojumiem. Tiesa atzīst, ka /pers. J/ sniegtie paskaidrojumi neapstiprina darījumu ar SIA "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts" darījumu faktisko esību, neskatoties uz to dokumentālo noformēšanu.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka SIA "Impex Solutions" nevarēja sniegt pieteicējas deklarētos IT pakalpojumus OU "Lovas Trading", sekojoši OU "Lovas rading" nevarēja sniegt šos pakalpojumus SIA "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts".

Tādējādi tiesa atzīst, ka pieteicējas darījumu partneriem SIA „Vaga 2000", SIA „Server" un SIA "JC Projekts" nav bijušas iespējas sniegt darījumu dokumentos norādītos pakalpojumus pieteicējai ne saviem spēkiem, nedz arī piesaistot apakšuzņēmējus.

[13] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 150.panta trešajai daļai un likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pantam pieteicējai kā nodokļu maksātājai, kura nepiekrīt VID noteiktajam nodokļu maksājuma lielumam, ir pienākums piedalīties pierādījumu vākšanā. Jāatzīmē, ka nodokļu lietās ne tikai Latvijā, bet arī citās valstīs (sk., piemēram, Eiropas Tiesību profesoru asociācijas mājas lapā http://www.eatlp.org 2011.gada kongresa materiālos ievietotos ziņojumus) pierādījumu nasta gulstas ne tikai uz nodokļu administrāciju, bet arī uz nodokļu maksātāju.

Tādējādi, ja reiz pieteicēja apgalvo, ka darījumi faktiski ir notikuši, bet VID apgalvo pretējo, pieteicējai ir jāiesniedz objektīvi un ticami pierādījumi, kas apstiprina pretējo. Līgumi, nodošanas – pieņemšanas akti, faktūrrēķini norāda tikai uz darījumu formālo pusi – šādu dokumentu noformēšanu, bet nepierāda darījumu faktisko esamību.

[14] Pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru (sk. 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben ar tajā sniegtajām atsaucēm uz iepriekšējiem Tiesas nolēmumiem, kā arī 2013.gada 28.februāra rīkojumu prejudiciālā lietā C- 563/11), secināms, ka, lai nodokļu maksātājam liegtu tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumu no budžetā maksājamās PVN summas, nav pietiekami konstatēt tikai darījumu faktisko neesību starp nodokļu maksātāju un tā tiešajiem (un tālākajiem) sadarbības partneriem. Ir nepieciešams konstatēt arī to, ka nodokļu maksātājs zināja vai viņam vajadzēja zināt, ka viņš ir iesaistīts ļaunprātīgos vai pat krāpnieciskos darījumos ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā.

Atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības VID nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši VID ir pienākums veikt nepieciešamās pārbaudes pie nodokļu maksātājiem (skat., Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un C-142/11 Mahageben 62.punkts). Taču, ja nodokļu maksātājam ir norādes, kas pamato saprātīgas aizdomas par nelikumību vai krāpšanas esību attiecībā uz rēķina izsniedzēju, tad dienests var liegt tiesības uz atskaitīšanu (sal. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C- 80/11 un C-142/11 Mahageben 2.gala secinājums).

Izvērtējot lietā konstatētos faktus un apstākļus kopsakarā, kā arī noskaidrojot norādīto darījumu saturu un būtību, tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā tie noformēti ļaunprātīgos nolūkos ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā. Par to, ka pieteicējai bija jāzina, ka tā piedalās dokumentu noformēšanā par faktiski neesošiem darījumiem liecina:

- trūkumi un neatbilstības noformētajos rēķinos un pieņemšanas-nodošanas aktos, kas pretēji likuma „Par grāmatvedību" prasībām neļauj

konstatēt darījumu faktisko esību;

- strīdus darījumos iesaistīto amatpersonu vispārīga norāde par darījumu veikšanu, kas liedz identificēt darījumu norises apstākļus, nesniedz patiesu un pārbaudāmu informāciju par pakalpojumu sniegšanas faktiskajiem apstākļiem;

- izvērtējot darījumu partneru iespējas pakalpojumu sniegšanu nodrošināt ar apakšuzņēmēju piesaisti, lietā konstatēts, ka SIA „Vaga 2000", SIA „Server" un SIA "JC Projekts" nav varējusi sniegt pakalpojumus ne ar saviem, ne arī ar apakšuzņēmēju spēkiem.

Tādējādi tiesa atzīst, ka VID pamatoti ir atzinis par faktiski nenotikušiem pieteicējas deklarētos darījumus ar SIA "Vaga 2000", SIA "Server" un SIA "JC Projekts" 2012.gada oktobrī – decembrī un 2013.gada janvārī – jūlijā. Līdz ar o tiesa atzīst, ka VID pamatoti pieteicējai papildu nomaksai budžetā aprēķināja PVN 123 489,6 *euro*, kā arī samazināja no budžeta atmaksājamo PVN par 46 445,53 *euro*.

[14] Pievienotās vērtības nodokļa likuma 146.panta pirmā daļa noteic, ka atbildību par šā likuma pārkāpumiem nosaka šis likums un citi Latvijas Republikas normatīvie akti (spēkā no 2013.gada 1.janvāra).

Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 35.panta pirmā daļa noteic, ka atbildību par šā likuma pārkāpumiem nosaka šis likums un citi Latvijas Republikas normatīvie akti (spēkā līdz 2012.gada 31 .decembrim).

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmo daļu par nodokļu revīzijā (auditā) konstatēto nodokļu pārkāpumu, kura rezultātā ir samazināts budžetā iemaksājamā nodokļa apmērs, nodokļu administrācija nodokļu maksātājam papildus aprēķina un par labu budžetam piedzen samazināto nodokli un nokavējuma naudu par periodu no konkrētā nodokļa maksāšanas termiņa līdz nodokļu revīzijas (auditā) uzsākšanas dienai, un uzliek soda naudu.

Atbilstoši minētā likuma 32.panta otrajai daļai par nodokļu revīzijā (auditā) konstatēto nodokļu pārkāpumu, kura rezultātā ir palielināts no budžeta atmaksājamā nodokļa apmērs, nodokļu administrācija nodokļu maksātājam samazina nepamatoti palielināto no budžeta atmaksājamā nodokļa apmēru un uzliek soda naudu.

Likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32.panta piektā daļa noteic, ka par šā panta pirmajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja budžetā iemaksājamā nodokļa samazinājums pārsniedz 15 procentus no deklarējamās nodokļa summas, vai par šā panta otrajā daļā minēto nodokļu pārkāpumu, ja no budžeta atmaksājamā nodokļa palielinājums pārsniedz 15 procentus no deklarētās pārmaksātās nodokļa summas, soda naudu uzliek 30 procentu apmērā no nedeklarētā budžetā iemaksājamā nodokļa apmēra vai no nepamatoti palielinātā no budžeta atmaksājamā nodokļa apmēra.

Atbilstoši šī likuma 32.panta sestajai daļai soda naudu šajā pantā minētajos gadījumos uzliek par katru pārbaudīto taksācijas periodu.

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otro daļu par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda - no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

Euro ieviešanas kārtības likuma 3.panta pirmajā daļā noteikts, ka *Euro* ieviešanas diena Latvijas Republikā ir diena, no kuras Latvijas Republikai saskaņā ar Līguma 140.panta 2.punktu atceļ izņēmuma statusu.

Atbilstoši minētā likuma 4.panta otrajai daļai, sākot ar *euro* ieviešanas dienu, latos izteiktu iesākto, bet nepabeigto (neizpildīto) tiesisko instrumentu kopsummu konvertē *euro*, ievērojot Padomes noteikto maiņas kursu un šā likuma 6.pantā noteiktos noapaļošanas principus.

Euro ieviešanas kārtības likuma 18.panta pirmā daļa noteic, ka, sākot ar *euro* ieviešanas dienu, visi nodokļu (nodevu) maksājumi tiek veikti *euro*.

Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, tiesa atzīst, ka VID pamatoti pieteicējai par papildu nomaksai budžetā aprēķināto PVN 123 489,6 *euro* aprēķināja soda naudu 37 046,87 *euro* un nokavējuma naudu 16 452,7 *euro*, kā arī par samazināto no budžeta atmaksājamo PVN par 46 445,53 *euro* pamatoto aprēķināja soda naudu 13 933,65 *euro*.

Saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septīto daļu, ja izdarītais nodokļu pārkāpums nav uzskatāms par atkārtotu nodokļu pārkāpumu un ja nodokļu maksātājs ir ievērojis deklarāciju iesniegšanas termiņus un kārtējo nodokļu samaksas termiņus, kā arī ir sadarbojies ar nodokļu administrāciju šā likuma 32.^{2}panta izpratnē, nodokļu administrācija uzliek soda naudu 50 procentu apmērā no šā panta ceturtajā un piektajā daļā noteiktās soda naudas.

Ņemot vērā, ka pieteicēja nav izdarījusi atkārtotu nodokļu pārkāpumu, ir ievērojusi deklarāciju iesniegšanas termiņus un kārtējo nodokļu samaksas termiņus, kā arī ir sadarbojusies ar nodokļu administrāciju, tiesa atzīst, ka VID pamatoti soda naudu nomaksai budžetā noteica 50 procentu apmērā no auditā aprēķinātās, nosakot to kopsummā 25 490,31 *euro* ((37 046,87 *euro* + 13 933,65 *euro*) x 50%) apmērā.

[15] Kā ir atzinusi Augstākā tiesa, gan uzņēmumu ienākuma nodokļa, gan pievienotās vērtības nodokļa aprēķinā tiek ņemti vērā vieni un tie paši attaisnojuma dokumenti (darījumu apliecinošie rēķini), uz abiem vienādi attiecas likuma "Par grāmatvedību" normas, arī 2.pants par patiesas informācijas atspoguļošanu grāmatvedībā un 7.panta pirmā daļa par ierakstu izdarīšanu grāmatvedības reģistros tikai saskaņā ar attaisnojuma dokumentiem. Abos gadījumos būtiska nozīme ir tam, vai persona darījuma rezultātā ir saņēmusi preces (pakalpojumus), ko tā izmantojusi savas saimnieciskās darbības nodrošināšanā. Nodokļu sistēmas sekmīgā funkcionēšanā un krāpniecības novēršanā nav pamata attiecībā uz katru nodokli par vieniem un tiem pašiem darījumiem piemērot atšķirīgus kritērijus, ja vien tam nav no nodokļa būtības izrietošs objektīvs pamats. (sk. Augstākās tiesas 2013.gada 12.jūnija sprieduma lietā SKA-21/2013 19.punktu).

Tādēļ arī uz uzņēmumu ienākuma nodokļa aprēķinu, nosakot saimnieciskās darbības izmaksās iekļaujamos izdevumus, ir attiecināma tāda pati pieeja, kāda attīstīta iepriekš aplūkotajā Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā. Proti, ja arī nodokļu administrācijai un pēc tam arī tiesai ir pamats apšaubīt, vai pieteicēja darījumu partneris varēja izpildīt konkrēto darījumu (respektīvi, ka darījums faktiski noticis tieši ar minēto darījumu partneri), ir jānoskaidro, vai nodokļu maksātājs ir iesaistījies (vai arī apzinājies vai tam vajadzēja apzināties, ka tādējādi tas iesaistās) krāpšanā ar nodokļiem (sk. turpat).

Secinot, ka darījums nav noticis, jāatzīst, ka darījuma rezultātā radušās izmaksas nav saistītas ar nodokļu maksātāja saimniecisko darbību. Šādu izmaksu ietveršana peļņas vai zaudējumu aprēķinā noved pie apliekamā ienākuma samazināšanas, kā rezultātā tiek nepareizi aprēķināts uzņēmumu ienākuma nodoklis (sk. Augstākās tiesas 2012.gada 21.septembra sprieduma lietā SKA-371 8.punktu).

Ņemot vērā to, ka tiesa iepriekš konstatēja ne vien to, ka pieteicēja nav saņēmusi pakalpojumus no SIA „Vaga 2000", SIA „Server" un SIA "JC Projekts", bet arī to, ka pieteicēja zināja vai tai vajadzēja zināt, ka tā ir iesaistījusies ļaunprātīgos vai pat krāpnieciskos darījumos ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā, tad tiesa uzskata, ka šādu apšaubāmu izmaksu iekļaušana peļņas vai zaudējumu aprēķinā ir nepieļaujama.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja 2012.gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītajās pārdotās produkcijas ražošanas izmaksās iekļāva apstrīdēto darījumu ar SIA "Vaga 2000" vērtību 165 355,04 lati.

Līdz ar to VID pamatoti samazināja pieteicējas 2012.gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā uzrādītās izmaksas par 165 355 latiem (noapaļojot

165 355,04 latus), tādējādi pamatoti palielinot pieteicējas 2012.gada apliekamo ienākumu pirms zaudējumu segšanas, nosakot to 104 011 latu apmērā.

Vienlaikus no lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja 2013.gadā UIN deklarācijā kā zaudējumu summu, ko pārnes uz nākamajiem taksācijas periodiem, deklarēja 241 173 latus.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka VID pamatoti to samazināja par 104 011 latiem (sedza ar 2013.gada apliekamo ienākumu) jeb 147 994 *euro*, nosakot pieteicējai zaudējumu summu, ko pārnes uz nākamajiem taksācijas periodiem, 137 162 lati (241 173 lati - 104 011 lati) jeb 195 164 *euro*.

[16] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst Lēmumu par tiesisku un pamatotu, bet pieteicējas pieteikums līdz ar to ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Softikom" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2014.gada 25.jūlija lēmuma Nr.22.7/L-18586 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Petrovska